T092 ATĐ 4 (29) Luận A Tỳ Đạt Ma Đại Tỳ Bà Sa Q78-Kiết Uẩn-Luận về Nhập Môn

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 78

LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA
QUYEÅN 78

LUAÄN VEÀ THAÄP MOÂN (Phaàn 8)

Nhö trong kinh noùi: “Toân giaû Xaù-lôïi-töû ñöa ra lôøi noùi nhö vaäy: Caùc phaùp thieän sinh khôûi ñeàu do boán Thaùnh ñeá thaâu nhieáp-höôùng veà boán Thaùnh ñeá”. Hoûi: Ba Ñeá höõu vi noùi laø sinh thì coù theå nhö vaäy, Dieät ñeá voâ vi ñaõ khoâng coù nghóa veà sinh, laøm sao coù theå noùi laø caùc phaùp thieän sinh khôûi thaâu nhieáp ôû boán Ñeá: Ñaùp: YÙ kinh naøy noùi caùc phaùp thieän sinh khôûi ñeàu thaâu nhieáp ôû trong boán Thaùnh ñeá, khoâng noùi laø boán Ñeá-moãi moät Ñeá ñeàu thaâu nhieáp phaùp thieän ñaõ sinh khôûi, ñoái vôùi lyù naøo traùi ngöôïc? Laïi nöõa, sinh coù hai loaïi: 1. Coù töï taùnh cho neân goïi laø sinh. 2. Töø duyeân khôûi cho neân goïi laø sinh. Coù töï taùnh cho neân goïi laø sinh, chöõ sinh hieån baøy Theå khoâng phaûi laø nghóa cuûa hoaïi dieät. Töø duyeân khôûi chon neân goïi laø sinh, chöõ sinh muoán hieån baøy thueän theo nghóa cuûa duyeân khôûi. Trong caùc phaùp thieän coù ñuû hai sinh thì do ba Ñeá thaâu nhieáp, chæ coù töï taùnh cho neân goïi laø snh thì do Dieät ñeá thaâu nhieáp, vì vaäy kinh ñaõ noùi cuõng khoâng traùi vôùi lyù. Laïi nöõa, sinh coù hai loaïi: 1. Sinh thuoäc taùc duïng. 2. Phaùp aáy ñöôïc sinh. Trong caùc phaùp thieän coù ñuû hai sinh thì do ba Ñeá thaâu nhieáp, chæ rieâng phaùp aáy ñöôïc sinh thì do Dieät ñeá thaâu nhieáp, bôûi vì Traïch dieät tuy khoâng sinh maø ñöôïc sinh. Hieáp Toân giaû noùi: “Trong kinh naøy noùi caùc Nhaãn-Trí goïi laø thieän ñaõ sinh, caùc Nhaãn-Trí naøy thuøy theo thích hôïp thaâu nhieáp ôû trong boán Thaùnh Ñeá chöù khoâng noùi laø thaâu nhieáp khaép nôi. Noùi döôùng veà Ñeá aáy

laø nghóa duyeân vôùi Ñeá, nghóa laø Khoå nhaãn-khoå trí thaâu nhieáp Ñaïo ñeá duyeân vôùi Khoå ñeá, Taäp nhaãn-Taäp trí thaâu nhieáp Ñaïo ñeá duyeân vôùi Taäp ñeá, Dieät nhaãn-Dieät trí thaâu nhieáp Ñaïo ñeá duyeân vôùi Dieät ñeá, Ñaïo nhaãn-Ñaïo trí thaâu nhieáp ñeá duyeân vôùi Ñaïo ñeá”. Nhö trong kinh noùi: “Ñöùc Phaät

baûo vôùi Tyø kheo: Taát caû Nhö Lai ÖÙng Chaùnh Ñaúng Giaùc noùi phaùp baï ñeá, ñoù laø boán Thaùnh ñeá, giaûng giaûi chæ baøy roõ raøng veà phaùp cuûa boán Thaùnh ñeá, bôûi vì cöùu vôùt höõu tình ra khoûi sinh töû". Hoûi: Vì sao noùi phaùp baït teá naøy? Ñaùp: Muoán hieån baøy veà ñaïo coù nghóa baït teá chuû yeáu laø do mình chòu khoù tu taäp chöù khoâng do ngöôøi khaùc tu taäp. Vì sao bieát nhö vaäy? Bôûi vì trong kinh noùi. Nhö trong kinh noùi: "Coù Baø-la-moân teân goïi Ñaïo ñöùc-ca, ñi ñeán truù xöù cuûa Ñöùc Phaät, ñeán nôi roài ñaàu laïy döôùi hai chaân cuûa Ñöùc Theá Toân, chaép tay cung kính maø noùi baøi tuïng raèng: Cuùi laïy baäc Phaïm Chí chaân thaät, duõng maõnh giöõa choán nhaân gian naøy, Maét saùng ngôøi nhìn roõ moïi nôi, nguyeän coù theå tröø nghi cho con". Hoûi: Nay trong baøi tuïng naøy muoán hieån baøy veà nghóa gì? Ñaùp: Baø-la-moân aáy baåm tính löôøi nhaùc cho raèng ngöôøi khaùc tu ñaïo coù theå tröø dieät nghi hoaëc giuùp mình, cho neân ñoái tröôùc Ñöùc Phaät noùi baøi tuïng vôùi lôøi kính troïng, muoán baøy toû Ñöùc Theá Toân laø baäc phaïm Chí coõi trôøi theo haïnh nguyeän duõng maõnh maø sinh vaøo choán nhaân gian, vì cöùu giuùp höõu tình ñaõ tu Thaùnh ñaïo, chæ nguyeän xoùt thöông dieät tröø nghi hoaëc cho mình. Theá laø Ñöùc Theá Toân vì ngöôøi aáy maø noùi baøi tuïng raèng: "Ta loaïi tröø nghi hoaëc cho oâng, chaéc chaén khoâng coù söùc töï taïi, OÂng caàn phaûi thaáy phaùp thuø thaéng, môùi coù theå vöôït qua doøng thaùc". Nay trong baøi tuïng naøy, Ñöùc Theá Toân muoán hieån baøy khoâng coù nghóa ngöôøi khaùc tu ñaïo maø ñoaïn tröø nghi hoaëc giuùp mình. Neáu coù nghóa naøy thì luùc Ta ngoài döôùi coäi caây tu Thaùnh ñaïo, taát caû höõu tình phaûi ñoaïn tröø phieàn naõo. Ta ñoái vôùi taát caû coù ñuû Ñaïi Töø Bi, maø caùc höõu tình coøn meâ hoaëc chöa nhanh choùng ñoaïn tröø, cho neân khoâng coù nghóa ngöôøi khaùc tu ñaïo ñeå ñoaïn tröø nghi hoaëc giuùp mình. Nhö ngöôøi khaùc uoáng thuoác khoâng tröø ñöôïc beänh taät thay mình, caàn phaûi töï mình uoáng thuoác thì beänh cuûa mìh môùi laønh. Vì vaäy cho neân bieát ñaïo coù nghóa baït teá caàn phaûi töï mình tu taäp chöù khoâng do ngöôøi khaùc tu taäp. Vì theá cho neân Ñöùc Theá Toân noùi veà phaùp baït teá, phaùp baït teá naøy chính laø boán Thaùnh ñeá, muoán khieán cho höõu tình döïa vaøo phaùp naøy maø tu ñaïo, thaáy

ñöôïc boán Thaùnh ñeá maø ñoaïn tröø nghi hoaëc cuûa chính mình. Hoûi: Noùi baït teá aáy laø nghóa gì vaäy? Ñaùp: Töø nôi hieån naïn daãn daét caùc höõu tình ñöa vaøo choã baèng phaúng, cho neân goïi laø baït ñeá. Nôi hieåm naïn, nghóa laø taùnh dò sinh nhö hang saâu-hoá thaúm vaø vaùch nuùi cheo leo..., laø nhöõng nôi ñaùng sôï. Choã baèng phaúng, nghóa laø taùnh caùc Thaùnh nhö ñöôøng ñi cuûa Ñaïi Vöông. Nhôø Ñöùc Phaät giaûng giaûi roõ raøng veà phaùp cuûa boán Thaùnh Ñeá, töø nôi heát söùc nguy hieåm cuûa taùnh dò sinh, daãn daét caùc höõu thaâu nhieáp hoaëc ñöa vaøo choã heát söùc baèng phaúng cuûa taùnh caùc Thaùnh nghóa laø khieán cho tieán vaøo ñaïo vaø ñaït ñöôïc ñaïo quaû, cho neân goïi laø baït teá. Laïi nöõa, töø nôi bình ñaúng daãn daét tieán vaøo Chaùnh taùnh, cho neân goïi laø baït teá. Nôi bình ñaúng aáy goïi laø Theá ñeä nhaát phaùp. Chaùnh taùnh aáy nghóa laø Khoå phaùp trí nhaãn. Nhôø Ñöùc Phaät giaûng giaûi roõ raøng veà phaùp cuûa boán Thaùnh ñeá,

daãn daét caùc höõu tình töø Theá ñeä nhaát phaùp tieán vaøo Khoå phaùp trí nhaãn, cho neân goïi laø baït teá. Laïi nöõa, töø nôi raát ñau khoå daãn daét caùc höõu tình ñöa vaøo nôi raát vui söôùng, cho neân goïi laø baït teá. Nôi raát ñau khoå, ñoù laø sinh töû. Nôi raát vui söôùng, ñoù laø Nieát-baøn. Nhôø Ñöùc Phaät giaûng giaûi roõ raøng veà phaùp cuûa boán Thaùnh ñeá, daãn daét caùc höõu tình khieán cho ra khôûi sinh töû ñaït ñöôïc Ñaïi Nieát-baøn, cho neân goïi laø baït teá. Hoûi: Vì sao boán Ñeá goïi laø phaùp baït teá chöù khoâng phaûi laø Giôùi-Xöù- Uaån? Ñaùp: Quaùn veà boán Thaùnh ñeá tieán vaøo ñaïo-ñaït ñöôïc quaû-lìa xa nhieãm-heát phieàn naõo, quaùn veà Giôùi-Xöù-Uaån thì khoâng nhö vaäy. Laïi nöõa, quaùn veà boán Thaùnh ñeá khieán cho höõu tình ñöôïc giaùo hoùa gaàn tieán vaøo Thaùnh ñaïo-gaàn chöùng ñöôïc Phaùp thaân; quaùn veà Giôùi-Xöù-uaån laø gia haïnh xa, nghóa laø ngöôøi tu haønh trong gia haïnh xa, phaàn vò baét ñaàu söï nghieäp tu taäp thì quaùn möôøi taùm Giôùi, phaàn vò tu taäp ñaõ xuyeân suoát thì quaùn möôøi hai Xöù, phaàn vò vöôït leân treân taùc yù thì quaùn naêm Uaån. Trong gia haïnh gaàn nhö Noaûn-Ñaûnh-Nhaãn, môùi quaùn veà boán Ñeá coù naêng löïc tieán vaøo Thaùnh ñaïo-chöùng quaû Phaùp thaân, cho neân chæ rieâng boán Ñeá goïi laø phaùp baït teá. Hoûi: Noùi Thaùnh ñeá aáy laø nghóa gì vaäy, vì laø thieän cho neân goïi laø Thaùnh ñeá, vì voâ laäu cho neân goïi laø Thaùnh ñeá, hay vì Thaùnh giaû thaønh töïu cho neân goïi laø Thaùnh ñeá? Giaû söû nhö vaäy thì coù gì sai? Caû ba ñeàu coù sai laàm. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì neáu laø thieän cho neân goïi laø Thaùnh ñeá, thì hai ñeá sau trong boán Ñeá coù theå goïi laø Thaùnh ñeá vì chæ laø thieän, hai Ñeá tröôùc ñaõ goàm chung ba loaïi thì laøm sao cuõng goïi laø Thaùnh ñeá?

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 78 479

Neáu vì voâ laäu cho neân goïi laø Thaùnh ñeá, thì hai Ñeá sau trong boán Ñeá coù theå goïi laø Thaùnh ñeá, bôûi vì laø voâ laäu; hai Ñeá tröôùc ñaõ laø höõu laäu thì laøm sao goïi laø Thaùnh ñeá? Neáu vì Thaùnh giaû thaønh töïu cho neân goïi laø Thaùnh ñeá, thì khoâng phaûi laø Thaùnh giaû cuõng thaønh töïu, taïi sao chæ coù moät teân goïi Thaùnh ñeá? Nhö noùi Ai thaønh töïu khoå-Taäp ñeá? Ñoù laø taát caû höõu tình. Ai thaønh töïu Dieät ñeá? Ñoù laø ngöôøi khoâng coù ñuû phieàn naõo". Ñaùp: Neân ñöa ra caùch noùi naøy: Thaùnh giaû thaønh töïu cho neân goïi laø Thaùnh ñeá. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì deã daøng thoâng suoát hai vaán naïn tröôùc, vaán naïn thöù ba thoâng hieåu theá naøo? Ñaùp: Thaùnh thaønh töïu ñaày ñuû boán Ñeá cho neân goïi laø Thaùnh ñeá, dò sinh khoâng phaûi nhö vaäy. Hoûi: Cuõng coù Thaùnh giaû khoâng thaønh töïu ñaày ñuû boán Ñeá, nhö ngöôøi coù ñuû phieàn naõo, bôûi vì taâm baét ñaàu kieán ñaïo thì luùc baáy giôø Dieät ñeá vaãn chöa thaønh töïu? Ñaùp: Thôøi gian ít cho neân khoâng phaûi laø nhö dò sinh, nghóa laø ngöôøi coù ñuû phieàn naõo luùc taâm baét ñaàu kieán ñaïo tuy chöa thaønh töïu ñuû boán, nhöng töø ñaây veà sau nhaát ñònh thaønh töïu ñaày ñuû boán loaïi; dò sinh luoân luoân khoâng thaønh töïu ñaày ñuû boán loaïi, cho neân chæ coù khoå... goïi laø Thaùnh ñeá. Laïi nöõa, trong phaåm Thaùnh giaû coù thaønh töïu ñaày ñuû boán loaïi cho neân goïi laø Thaùnh ñeá, trong phaåm dò sinh khoâng coù thaønh töïu boán loaïi cho neân khoâng phaûi laø Thaùnh ñeá. Laïi nöõa, neáu Thaùnh phaùp phuù

hôïp-phuø hôïp noái tieáp nhau thì coù ñöôïc teân goïi Thaùnh giaû, luùc aáy ñaõ coù Ñeá cho neân goïi laø Thaùnh ñeá. Laïi nöõa, neáu ñaõ ñaït ñöôïc giôùi yeâu quyù cuûa baäc Thaùnh thì goïi laø Thaùnh giaû, luùc aáy ñaõ coù Ñeá cho neân goïi laø Thaùnh ñeá. Laïi nöõa, neáu ñaõ ñaït ñöôïc Thaùnh tueä thì goïi laø Thaùnh giaû, luùc aáy ñaõ coù Ñeá cho neân goïi laø Thaùnh ñeá. Laïi nöõa, neáu ñaõ ñaït ñöôïc Xa-ma-tha vaø Tyø-baùt-xa-na cuûa baäc Thaùnh thì goïi laø Thaùnh giaû, luùc aáy ñaõ coù Ñeá cho neân goïi laø Thaùnh ñeá. Laïi nöõa, neáu ñaõ ñaït ñöôïc taøi saûn cuûa baäc Thaùnh thì goïi laø Thaùnh giaû, luùc aáy ñaõ coù Ñeá cho neân goïi laø Thaùnh ñeá. Laïi nöõa, neáu ñaõ tieán vaøo thai taïng cuûa baäc Thaùnh thì goïi laø Thaùnh giaû, luùc aáy ñaõ coù Ñeá cho neân goïi laø Thaùnh ñeá. Laïi nöõa, neáu ñaõ ñaït ñöôïc Giaùc chi-Ñaïo chi cuûa baäc Thaùnh thì goïi laø Thaùnh giaû, luùc aáy ñaõ coù Ñeá cho neân goïi laø Thaùnh ñeá. Toân giaû Taêng-giaø-phieät-toâ noùi raèng: “Thôøi Ñöùc Phaät taïi theá, dò sinh vaø Thaùnh giaû cuøng noåi leân tranh luaän. Caùc dò sinh noùi caùc haønh laø Thöôøng-laïc-Tònh vaø coù Ngaõ, caùc Thaùnh giaû noùi caùc haønh laø Voâ thöôøng- khoå-khoâng-voâ ngaõ; caùc dò sinh noùi ñieàu mình noùi laø Ñeá, Thaùnh giaû laïi

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 78 480

noùi ñieàu mình noùi laø Ñeá. Vì chaám döùt tranh caõi, cho neân cuøng nhau ñi ñeán nôi Ñöùc Phaät, thænh caàu Ñöùc Phaät quyeát ñònh vaán ñeà. Ñöùc Phaät noùi nhö vaäy: “Lôøi baäc Thaùnh laø Ñeá, lôøi ngöôøi khaùc khoâng phaûi laø Ñeá. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì baäc Thaùnh ñoái vôùi Khoå… ñang hieåu bieát nhìn nhaän roõ raøng maø noùi laø Ñeá, dò sinh khoâng phaûi nhö vaäy”. Vì vaäy, boán Ñeá chæ thuoäc veà Thaùnh giaû chöù khoâng phaûi laø caùc dò sinh, cho neân goïi laø Thaùnh ñeá”. Toân giaû Theá Höõu ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: “Boán Ñeá nhö vaäy chæ coù Thaùnh tueä cuûa caùc Thaùnh giaû môùi coù theå thoâng ñaït, cho neân goïi laø Thaùnh ñeá” Hoûi: Khoå Thaùnh ñeá theá naøo? Ñaùp: Nhö trong kinh noùi: “Sinh khoå-laõo khoå-bònh khoå-töû khoå-oaùn taéng hoäi khoå-aùi bieät ly khoå-caàu baát ñaéc khoå, noùi toùm laïi taát caû naêm Thuû uaån laø khoå, ñoù goïi laø khoå Thaùnh ñeá”. Neân bieát trong naøy hôïp vôùi töôùng sinh cho neân goïi laø sinh khoå, hôïp vôùi töôùng truù-dò cho neân goïi laø laõo khoå, hôïp vôùi töôùng böùc naõo cho neân goïi laø beänh khoå, hôïp vôùi töôùng dieät cho neân goïi laø töû khoå, hôïp vôùi töôùng oaùn gheùt gaëp nhau cho neân goïi laø oaùn taéng hoäi khoå, hôïp vôùi töôùng yeâu thöông chia lìa nhau cho neân goïi laø aùi bieät ly khoå, hôïp vôùi töôùng khoâng töï taïi-khoâng thuaän theo nhöõng mong muoán chon neân goïi laø caàu baát ñaéc khoå. Caùc khoå nhö vaäy ñeàu laø Thuû uaån höõu laäu thaâu nhieáp, cho neân goïi laø noùi toùm laïi taát caû naêm Thuû uaån laø Khoå. Laïi nöõa, sinh laø ruoäng toát cuûa khoå, laø nôi ñaët chaân cuûa taát caû cac khoå, cho neân goïi laø sinh khoå; laõo luoân luoân laøm suy suïp thay ñoåi tuoåi treû ñaùng yeâu, cho neân goïi laø laõo khoå; beänh luoân luoân laøm toån haïi söï yeân laønh ñaùng yeâu, cho neân goïi laø beänh khoå; töû luoân luoân ñoaïn maát thoï maïng ñaùng yeâu, cho neân goïi laø töû khoå; luùc caûnh khoâng ñaùng yeâu hôïp laïi cuøng vôùi thaân,daãn daét sinh ra nhöõng ñau khoå, cho neân goïi laø oaùn taéng hoäi khoå; luùc caùc caûnh ñaùng

yeâu rôøi xa khoûi thaân, daãn ñeán sinh ra nhöõng ñau khoå, cho neân goïi laø aùi bieät ly khoå, caàu mong söï vieäc nhö yù luùc khoâng ñöôïc keát quaû mong muoán, daãn ñeán sinh ra nhöõng ñau khoå, cho neân goïi laø caàu baát ñaéc khoå. Caùc khoå nhö vaäy ñeàu laø Thuû uaån höõu laäu thaâu nhieáp, cho neân goïi laø noùi toùm laïi taát caû naêm Thuû uaån laø khoå. Hoûi: Naêm Thuû uaån khoå thì löôïng aáy roäng lôùn, taïi sao goïi laø toùm löôïc? Ñaùp: Khoå tuy roäng lôùn maø toùm löôïc ñeå noùi cho neân goïi laø toùm löôïc, nghóa laø naêm Thuû uaån raát nhieàu tai hoïa khoå ñau khoâng theå noùi roäng ra heát, muoán khieán cho höõu tình ñöôïc giaùo hoùa duø sao cuõng phaûi sinh ra chaùn ngaùn lìa boû, cho neân noùi toùm löôïc veà ñieàu ñoù. Ví nhö coù

ngöôøi raát nhieàu nhöõng loãi laàm xaáu xa khoâng theû noùi roäng ra heát, coù hoûi veà loãi laàm aáy thì chæ coù theå traû lôøi toång quaùt laø ngöôøi voâ cuøng xaáu xa, lôøi noùi tuy laø toùm löôïc maø loãi laàm raát nhieàu. ÔÛ ñaây cuõng nhö vaäy, cho neân goïi laø noùi toùm laïi naêm Thuû uaån laø khoå. Hoûi: ÔÛ trong caùc Uaån laø coù vui hay khoâng? Giaû söû nhö vaäy thì coù gì sai? Caû hai ñeàu coù sai laàm. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì neáu trong caùc Uaån cuõng coù vui, thì taïi sao goïi laø Khoå ñeá maø khoâng goïi laø Laïc ñeá? Neáu trong caùc Uaån hoaøn toaøn khoâng coù vui, thì trong kinh ñaõ noùi neân thoâng hieåu theá naøo? Nhö trong kinh noùi: “Ñaïi Danh neân bieát! Neáu Saéc luoân luoân coù khoå-khoâng coù vui, khoâng phaûi laø do vui maø tuøy theo khoâng sinh ra vui thích, xa lìa vui thì höõu tình khoâng neân vì vui maø ñoái vôùi Saéc khôûi leân ham lam-khôûi leân say ñaém. Bôûi vì trong caùc Saéc coù khoå-coù vui, cuõng do vui maø tuøy theo cuõng sinh ra vui thích, khoâng rôøi xa vui cho neân höõu tình vì vui maø ôû trong caùc Saéc daáy khôûi tham lam-daáy khôûi say ñaém. Cho ñeán ñoái vôùi Thöùc noùi roäng ra cuõng nhö vaäy”. Laïi noùi: “Ba Thoï ñeàu nhaát ñònh, kieán laäp khoâng taïo loaïn laãn nhau, ñoù laø Laïc thoï-khoå thoï vaø khoâng khoå khoâng laïc thoï”. Laïi trong kinh noùi: “Ñaïo döïa vaøo tö löông, Nieát-baøn döïa vaøo ñaïo, vì vui vôùi ñaïo cho neân ñaït ñöôïc nieàm vui Nieát- baøn”. Ñaïo ñaõ laø vui thì taïi sao trong uaån coù theå noùi laø khoâng coù vui? Ñaùp: Neân ñöa ra caùch noùi naøy. ÔÛ trong caùc uaån cuõng coù moät ít vui, bôûi vì trong caùc Uaån khoå nhieàu-vui ít, ít thuaän theo nhieàu cho neân chæ goïi laø Khoå uaån. Nhö trong bình thuoác ñoäc boû vaøo moät gioït maät, ít thuaän theo nhieàu cho neân chæ goïi laø bình thuoác ñoäc. Caùc Uaån cuõng nhö vaäy, vui ít-khoå nhieàu cho neân chæ goïi laø Khoå ñeá. Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: ÔÛ trong caùc uaån hoaøn toaøn khoâng coù vui, cho neân chæ goïi laø Khoå ñeá. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì Kinh noùi neân thoâng hieåu theá naøo? Ñaùp: Ñoái vôùi nhau maø thieát laäp teân goïi, taïm thôøi noùi laø coù vui, nghóa laø luùc nhaän chòu noãi khoå cao nhaát thì ñoái vôùi noãi khoå trung bình khôûi leân töôûng laø vui, luùc nhaän chòu noãi khoå trung bình thì ñoái vôùi noãi khoå thaáp nhaát khôûi leân töôûng laø vui; luùc nhaän chòu noãi khoå ñòa nguïc thì ñoái vôùi noãi khoå baøng sinh khôûi leân töôûng laø vui, luùc nhaän chòu noãi khoå baøng sinh thì ñoái vôùi noãi khoå coõi quyû khôûi leân töôûng laø vui, luùc nhaän chòu noãi khoå baøng sinh

thì ñoái vôùi noãi khoå coõi quyû khôûi leân töôûng laø vui, luùc nhaän chòu noãi khoå coõi quyû thì ñoái vôùi noãi khoå loaøi ngöôøi khôûi leân töôûng laø vui, luùc nhaän chòu noåi khoå loaøi ngöôøi thì ñoái vôùi noãi khoå loaøi trung höõuôøi khôûi leân töôûng laø vui; luùc nhaän chòu noãi khoå höõu laäu thì ñoái vôùi ñaïo voâ laäu cuõng sinh ra töôûng laø vui, cho neân noùi laø coù vui. Laïi coù ngöôøi

noùi: Neáu döïa vaøo theá gian thi thieát, thì ôû trong caùc Uaån cuõng noùi laø coù vui, nghóa laø ôû taïi theá gian luùc ñoùi ñöôïc aên-luùc khaùt ñöôïc uoáng, luùc laïnh ñöôïc aám-luùc noùng ñöôïc maùt, luùc ñi ñöôøng meät thuøy mieân hoûi gaëp ñöôïc ngöïa xe..., ñeàu noùi laø coù ñöôïc nieàm vui. Neáu döïa theo Hieàn Thaùnh thi thieát, thì ôû trong caùc uaån neân noùi laø khoâng coù gì sai, nghóa laø caùc Thaùnh giaø töø nguïc voâ giaùn cho ñeán coõi Höõu Ñaûnh, caùc Uaån-Xöù-Giôùi ñeàu quaùn xeùt bình ñaúng nhìn thaáy nhö hoøn saét noùng. Lôøi bình: Neân bieát ñuùng naøy, caùc noùi ñaàu laø hôïp lyù, bôûi vì khoå nhieàu vui ít cho neân chæ goïi laø Khoå ñeá. Hoûi: Khoå-taäp Thaùnh ñeá theá naøo? Ñaùp: Nhö rong kinh noùi: "Caùc aùi voán coù vaø aùi cuûa thaân ñôøi sau, hyû ñi cuøng vôùi aùi, taát caû aùi aáy thöôøng xuyeân hieän haønh ñoù goïi laø Khoå-taäp Thaùnh ñeá". Hoûi: Caùc phaùp höõu laäu coù theå laøm nhaân, nghóa ñeàu laø Taäp ñeá, taïi sao Ñöùc Theá Toân chæ noùi Taäp ñeá laø aùi chöù khoâng phaûi laø phaùp khaùc? Ñaùp: ÔÛ trong Taäp Thaùnh Ñeá thi thieát aùi coù theá duïng taêng maïnh chöù khoâng phaûi laø phaùp höõu laäu khaùc, cho neân chæ noùi aùi laø taäp chöù khoâng phaûi laø phaùp khaùc. Nhöng phaùp höõu laäu ñeàu laø Taäp ñeá, nhö trong Haønh uaån thi thieát Tö laø maïnh nhaát, cho neân noùi veà Tö chöù khoâng phaûi laø phaùp khaùc, maø thaät ra haønh töông öng vaø baát töông öng ñeàu laø Haønh uaån, vì vaäy chæ noùi aùi laø taäp ñeá. Laïi nöõa, aùi laø goác cuûa nhaân caùc khoå trong ba ñôøi, con ñöôøng do ñaàu moái coù theå laøm Sinh-Duyeân, Taäp khôûi maïnh hôn cho neân chæ noùi laø Taäp ñeá. Laïi nöõa, aùi coù theå thöôøng xuyeân daãn ñeán quaû khoå cuûa Taäp, vì maïnh hôn cho neân chæ noùi veà aùi. Nhö coù tuïng noùi: "Nhö goác caây chöa loaïi boû heát, chaët roài chaët nöõa vaãn moïc leân, Chöa ñoaïn saïch tuøy mieân cuûa aùi, thöôøng xuyeân caûm ñeán moïi khoå ñau". Laïi nöõa, aùi ñoái vôùi höõu tình coù theå ñoát chaùy-coù theå töôi maùt, cho neân chæ noùi ñeán aùi. Luùc laø nhaân thì coù theå töôùi maùt, luùc laø quaû thì coù theå ñoát chaùy, nhö gioït daàu noùng boûng rôi vaøo thaân mình thì coù theå chaùy boûng-coù theå boâi trôn, aùi ñoái vôùi höõu tình cuõng laïi nhö vaäy. Laïi nöõa, vì aùi coù theå daáy khôûi nhö quyû khôûi Thi coù theå daãn ñeán nghieäp sinh, cho neân chæ noùi ñeán aùi. Nhö nôi coù nöôùc coù loaøi quyû Khôûi Thi coù theå ñöïng xaùc cheát daäy, trong thaân aùi coù luùc gaây ra nghieäp sinh coù theå daãn ñeán sinh töû. Laïi nöõa, vì aùi coù theå thaâu nhieáp höõu tình-voâ tình vaø caùc söï trong ngoaøi, cho neân chæ noùi ñeán aùi. thaâu nhieáp höõu tình, laø do theá löïc cuûa aùi maø thaâu nhieáp tieáp nhaän vôï con-noâ tyø-toâi tôù, voi ngöïa traâu deâ la löøa...

thaâu nhieáp voâ tình, laø do theá löïc cuûa aùi maø thaâu nhieáp tieáp nhaän cung ñieän-nhaø cöûa-chaâu baùu-tieàn cuûa vaø thoùc luùa ñaäu meø... Laïi nöõa, aùi coù theå nuoâi lôùn thaân nam-thaân nöõ, cho neân chæ noùi ñeán aùi. Nghóa laø caùc höõu tình do theá löïc cuûa aùi maø coù theå ñích thöïc cung caáp phuïng döôõng cha meï-thaày daïy, vaø coù theå nuoâi daïy vôï con-toâi tôù-baïn beø- quyeán thuoäc; cho ñeán caàm thuù do theá löïc cuûa aùi maø töø trong moät hang ñaù gieát haïi loaøi khaùc, mang ñeán hang ñaù khaùc nuoâi soáng con cuûa mình. Laïi nöõa, vì theá löïc cuûa aùi maø mong muoán coù ñöôïc töï Theå cuûa neõo sinh trong vò lai, do mong muoán coù ñöôïc cho neân lieàn khôûi leân hy voïng, do hy voïng cho neân laäp töùc tìm caàu, do tìm caàu cho neân coù ñöôïc Theå cuûa neõo sinh, vì vaäy chæ noùi ñeán aùi. Laïi nöõa, aùi coù theå töôùi nhuaàn caùc quaû baùo cuûa sinh töû khieán cho khoâng khoâ heùo, vì vaäy chæ noùi ñeán aùi. Nhö nöôùc luoân luoân töôùi nhuaàn caây coái-coû thuoác khieán cho khoâng khoâ heùo. Laïi nöõa, aùi coù theå töôùi taùm Thöùc sinh ra maàm cuûa thaân ñôøi sau, ng- hóa laø do theá löïc cuûa aùi maø ñöôïc tieán vaøo thai meï töôùi nhuaàn tinh huyeát ñeå cho truù nôi thai taïng, vì vaäy chæ noùi ñeán aùi. Laïi nöõa, neáu coù sôû y-sôû duyeân-haønh töôùng coù theå khôûi aùi thì ngay nôi sôû y-sôû duyeân-haønh töông 1naøy khôûi leân phieàn naõo khaùc; gioáng nhö nôi caù chuùa ñaõ ñi qua vaø döøng laïi thì caù nhoû ñeàu thuaän theo. ÔÛ ñaây cuõng nhö vaäy, vì vaäy noùi aùi goïi laø chuùa phieàn naõo, cho neân noùi ñeán aùi. Laïi nöõa, neáu trong söï noái tieáp nhau coù tham aùi, thì caùc phieàn naõo khaùc ñeàu taäp hôïp trong ñoù; nhö aùo thaám öôùt thì buïi baån deã baùm vaøo, vì vaäy chæ noùi aùi laø Taäp ñeá. Laïi nöõa, neáu trong söï noái tieáp nhau coù nöôùc cuûa tham aùi, thì caùc phieàn naõo khaùc thaûy ñeàu thích döøng laïi; nhö nôi coù nöôùc thì caù toâm eách nhaùi... thaûy ñeàu öa thích cö truù, vì vaäy chæ noùi ñeán aùi. Laïi nöõa, aùi nhö ngoïn löûa röøng röïc coù theå ñoát chaùy taát caû, laïi nhö nöôùc maën uoáng khoâng coù luùc naøo thoûa maõn, vì vaäy chæ noùi ñeán aùi. Nhö neùm caùc loaïi ñoà vaät vaøo trong ngoïn löûa röøng röïc, taát caû ñeàu chaùy heát khoâng coù luùc naøo ñaày ñuû. Laïi nhö ngöôøi khaùt maø uoáng nöôùc maën, heã uoáng vaøo lieàn khaùt khoâng coù luùc naøo thoûa maõn. Nhö vaäy thaân chöa lìa aùi thì tham ñaém caûnh giôùi khoâng coù luùc naøo thoûa maõn. Laïi nöõa, AÙi coù theå hoøa hôïp höõu tình sai khaùc laøm cho khoâng sai khaùc, vì vaäy chæ noùi ñeán aùi; nhö nöôùc hoøa hôïp caùc loaïi ñaát caùt sai khaùc laøm cho khoâng rôøi khoûi nhau. Laïi nöõa, aùi laøm cho phaùp thieän cuûa höõu tình sinh ra saàn suøi khoâng coù gì coù theå chòu noåi, aùi töôùi nhuaàn höõu tình laøm cho coù vöôùng maéc raøng

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 78 484

buoäc khoâng coù theå rôøi ra, cho neân chæ noùi ñeán aùi. Nghóa laø caùc höõu tình do theá löïc cuûa aùi maø phaùp thieän ñaõ tu sinh saàn suøi khoâng coù naêng löïc gì nöõa, laïi töôùi nhuaàn höõu tình laøm cho chaáp tröôùc vaøo nôi sinh töû khoâng theå naøo vöôït leân cao, nhö ruoài-ong... ñaäu vaøo bô maät, chaân vaø caùnh dính chaët treân da öôùt, khoâng theå naøo bay leân ñöôïc. Laïi nöõa, aùi ñoái vôùi phaàn vò nhaân-phaàn vò quaû cuûa höõu tình, ñaõ taïo taùc coù sai khaùc, cho neân chæ

noùi ñeán aùi. Nghóa laø ñaõ khôûi aùi ñoái vôùi caùc höõu tình, luùc nhaân thì tuøy thuaän nhö baïn thaân toát laønh, luùc quaû thì laøm haïi nhö keû thuø ñoäc aùc. Nhö nhöõng ngöôøi buoân ñi vaøo bieån thu nhaäp vaät quyù, ñeán moät vuøng ñaûo gaëp La-saùt-tö, tröôùc thì hieän baøy veû maët thaân thieän noùi ra nhöõng lôøi dòu daøng, duøng leã vaät cung caáp haàu haï xin laáy laøm choàng, sau ñoù bieát ñích thöïc tin töôûng môùi tìm caùch duï doã, daãn vaøo giam trong khu thaønh baèng saét ñeå uoáng maùu aên thòt, daàn daàn ñeán cheát chæ coøn soùt laïi boä xöông. La-saùt-tö aùi cuõng laïi nhö vaäy, tröôùc thì khieán cho höõu tình chôi ñuøa taïo aùc, sau ñoù laøm cho rôi vaøo neõo aùc nhaân chòu caùc loaïi ñau khoå döõ doäi. Laïi nöõa, aùi laø nhaân daáy khôûi, cho neân chæ noùi ñeán aøi. Nhö trong kinh noùi: “Nghieäp laø nhaân phaùt sinh, aùi laø nhaân daáy khôûi sinh töû luaân hoài”. Laïi nöõa, aùi khoù ñoaïn döùt-khoù lìa boû, cho neân chæ noùi ñeán aùi. Nhö ngöôøi boãng nhieân gaëp hai La-saùt-tö, moät laøm hình daùng ngöôøi meï khoù coù theå rôøi xa, moät laøm hình daùng keû thuø deã daøng rôøi xa ñöôïc. Nhö vaäy, höõu tình chöa lìa nhieãm duïc, coù hai phieàn naõo thöôøng xuyeân hieän haønh, moät laø tham duïc khoù coù theå ñoaïn döùt rôøi xa, hai laø saân nhueá deã daøng coù theå ñoaïn döùt rôøi xa. Laïi nöõa, aùi thöôøng xuyeân hieän haønh vi teá khoù nhaän ra, cho neân chæ noùi ñeán aùi. Nhö thôï kheùo goït giuõa ñaõ duøng ñoà vaät saéc beùn, taát caû gioït giuõa heát maø vi teá khoù bieát. Laïi nöõa, aùi ñoái vôùi chi Höõu daàn daàn thieát laäp ba loaïi, cho neân chæ noùi ñeán aùi. Ñoù laø luùc baét ñaàu daáy khôûi thì noùi teân goïi laø aùi, tieáp ñeán phaàn vò môû roäng theâm thì noùi teân goïi laø thuû, sau khi cheát nhaän laäy quaû thì noùi teân goïi laø voâ minh. Laïi nöõa, coù möôøi phaùp nhieãm maø aùi laø ñöùng ñaàu, vì vaäy chæ noùi ñeán aùi. Nhö trong kinh noùi: “Ñöùc Phaät baûo vôùi A-nan: Vì aùi maø mong caàu, vì mong caàu maø coù ñöôïc, vì coù ñöôïc maø daønh duïm, vì daønh duïm maø tham lam, vì tham lam maø say daùm, vì say ñaém maø keo kieät, vì keo kieät maø tieáp nhaän, vì tieáp nhaän maø canh giöõ, vì canh giöõ maø caàm naém dao gaäy, ñaám ñaù-löøa doái-nònh bôï-khinh mieät, sinh khôûi voâ löôïng caùc phaùp

baát thieän xaáu xa”. Laïi nöõa, ôû trong taùm Ñaúng chí nhieãm oâ, theá löïc cuûa aùi taêng maïnh, cho neân chæ noùi ñeán aùi. Nhö noùi: “Vò töông öng Tónh löï thöù nhaát, laø Vò luùc ñang Ñònh, hay laø Vò ñaõ xuaát Ñònh? Neân noùi laø Vò xuaát Ñònh, khoâng phaûi laø Vò luùc ñang Ñònh. Cho ñeán Vò töông öng Phi töôûng phi phi töôûng xöù, noùi roäng ra cuõng nhö vaäy”. Laïi nöõa, Ñöùc Phaät noùi tham aùi troùi buoäc caùc dò sinh nhö daây thöøng troùi chaët chim, cho neân chæ noùi ñeán aùi. Laïi nöõa, Ñöùc Phaät noùi tham aùi nhö löôùi giaêng-nhö loàng maáy troùi chaët khoù traùnh ñöôïc, cho neân chæ noùi ñeán aùi. Laïi nöõa, Ñöùc Phaät noùi tham aùi saâu naëng khoù vöôït qua, gioáng nhö bieån roäng, cho neân chæ noùi ñeán aùi. Laïi nöõa, Ñöùc Phaät noùi tham aùi xa xaêm nhö doøng soâng khoù coù theå töùc khaéc döøng lòa ñöôïc, cho neân chæ noùi ñeán aùi. Nhö trong kinh noùi: “Noùi doøng soâng daøi laø duï cho ba loaïi aùi, ñoù laø aùi coõi Duïc-aùi coõi saéc-aùi coõi voâ Saéc”. Laïi nöõa, Ñöùc Phaät noùi tham aùi khoù ñoaïn-khoù phaù-khoù coù theå vöôït qua, cho

neân chæ noùi ñeán aùi. Laïi nöõa, Ñöùc Phaät noùi tham aùi coù nhieøu nhöõng loãi laàm tai hoïa höøng höïc vaø beành chaéc, cho neân chæ noùi ñeán aùi. Laïi nöõa, Ñöùc Phaät noùi tham aùi coù naêng löïc laøm cho coõi sai khaùc- ñòa sai khaùc-boä sai khaùc, vaø coù naêng löïc sinh tröôûng taát caû phieàn naõo, cho neân chæ noùi ñeán aùi. Bôûi vì caùc loaïi nhaân duyeân nhö vaäy, cho neân trong phaùp höõu laäu chæ coù aùi laø moät loaïi maø Ñöùc Theá Toân coá yù noùi laø Taäp Thaùnh ñeá, nhöng Taäp Thaùnh ñeá khoâng phaûi laø chæ coù aùi thaâu nhieáp. Hoûi: Khoå-Dieät Thaùnh ñeá theá naøo? Ñaùp: Nhö trong kinh noùi: "Töùc laø caùc aùi voán coù vaø aùi cuûa thaân ñôøi sau, hyû ñi cuøng vôùi aùi, taát caû hyû aùi ñoù ñoaïn tröø-loaïi boû heát, khoâng coøn soùt laïi gì, hoaøn toaøn vaéng laëng, ñoù goïi laø khoå-Dieät Thaùnh ñeá". Hoûi: Ñaõ noùi caùc aùi ñoaïn tröø khoâng coøn soùt laïi gì... goïi laø Dieät Thaùnh ñeá, thì Taäp cuõng dieät taïi sao chæ noùi laø Khoå-Dieät Thaùnh ñeá? Ñaùp: ÔÛ ñaây cuõng neân noùi laø Taäp-Dieät Thaùnh ñeá, nhöng maø khoâng noùi ñeán laø coù caùch noùi khaùc. Laïi nöõa, ñaõ noùi Khoå-Dieät thì neân bieát chính laø noùi ñeán Taäp ñeá cuõng dieät, bôûi vì Khoå vaø Taäp laø moät vaät. Laïi nöõa, neáu noùi Khoå-Dieät thì neân bieát laø ñaõ noùi ñeán Taäp ñeá cuõng dieät, bôûi vì caàn phaûi dieät nhaân cuûa noù thì quaû môùi dieät. Laïi nöõa, vì höõu tình ñöôïc giaùo hoùa vui möøng vôùi dieät cho neân chæ noùi Khoå dieät. Nghóa laø höõu tình ñöôïc

giaùo hoùa, taâm chaùn ngaùn ñoái vôùi khoå maïnh hôn chaùn ngaùn ñoái vôùi Taäp, bôûi vì töø voâ thæ ñeán nay bò khoå böùc baùch, nay nghe Ñöùc Phaät noùi ñeán khoå-dieät Thaùnh ñeá thì sinh loøng hoan hyû noùi raèng: Nhöõng noãi khoå teä haïi naøy dieät heát thaät laø vui söôùng quaù! Do taâm hoan hyû naøy maø mau choùng caàu ñöôïc chöùng Dieät. Bôûi vì caùc loaïi nhaân duyeân nhö vaäy, cho neân Ñöùc Theá Toân chæ noùi Khoå-Dieät-Thaùnh ñeá, maø khoâng noùi laø Taäp-Dieät Thaùnh ñeá. Hoûi: Höôùng veà Khoå-Dieät-Ñaïo Thaùnh ñeá theá naøo? Ñaùp: Nhö trong kinh noùi: "Taùm chi Thaùnh ñaïo, ñoù laø chaùnh kieán cho ñeán Chaùnh ñònh, ñoù goïi laø höôùng veà Khoå-Dieät-Ñaïo Thaùnh ñeá". Hoûi: ÔÛ ñaây cuõng neân noùi laø höôùng veà Taäp-Dieät-Ñaïo, taïi sao chæ noùi laø höôùng veà Khoå-Dieät-Ñaïo? Ñaùp: ÔÛ ñaây cuõng neân noùi laø höôùng veà Taäp-Dieät-Ñaïo, nhöng maø khoâng noùi ñeán laø coù caùch noùi khaùc. Laïi nöõa, ñaõ noùi höôùng veà Khoå-Dieät- Ñaïo thì neân bieát laø ñaõ noùi höôùng veà Taäp-Dieät-Ñaïo, bôûi vì Khoå vaø Taäp khoâng phaûi laø vaät khaùc bieät. laïi nöõa, neáu noùi höôùng veà khoå-Dieät-Ñaïo thì neân bieát laø ñaõ noùi höôùng veà Taäp-Dieät-Ñaïo, bôûi vì phaûi dieät nhaân roài thì quaû môùi dieät. Laïi nöõa, vì höõu tình ñöôïc giaùo hoùa vui möøng vôùi Dieät- Ñaïo cho neân noùi nhö vaäy, nghóa laø höõu tình ñöôïc giaùo hoùa, trong loøng heát söùc chaùn ngaùn ñoái vôùi khoå, nghe noùi ñeán ñaïo naøy coù naêng löïc höôùng veà Khoå-Dieät, lieàn sinh loøng hoan hyû voâ cuøng, töø ñoù mau choùng coù theå tu ñaïo gia haïnh, cho neân chæ noùi laø höôùng veà Khoå-Dieät-Ñaïo. Laïi nöõa, muoán hieån baøy Thaùnh ñaïo chæ coù naêng löïc ngaên chaën khoå laøm cho vónh vieãn khoâng sinh töû, cho neân noùi nhö vaäy. Nghóa laø giaû söû hoûi Ñaïo: OÂng laø coù khaû naêng laøm cho nhaân khoâng phaûi laø

nhaân-quaû khoâng phaûi laø quaû phaûi khoâng? Ñaïo traû lôøi: Khoâng coù theå, nhöng caùc nhaân duyeân luoân luoân sinh ra khoå, thì toâi coù naêng löïc ñoái trò khieán cho khoâng sinh ra khoå. Vì vaäy, chæ noùi laø höôùng veà Khoå-Dieät-Ñaïo. Laïi nöõa, vì muoán ngaên chaën vaø loaïi boû phæ baùng ñoái vôùi Ñaïo, cho neân chæ noùi laø höôùng veà Khoå-Dieät-Ñaïo. Nghóa laø coù treû thô baûy-taùm tu- oåi... chöùng quaû Voâ hoïc, cho ñeán tuoåi thoï traêm naêm môùi heát, ôû trong thôøi gian ñoù nhaän chòu caùc loaïi khoå, nhö nhaän chòu noãi khoå cuûa boán traêm leû boán caên beänh... ngöôøi theá gian thaáy ñieàu ñoù lieàn phæ baùng Ñaïo, noùi laø Thaùnh ñaïo naøy khoâng coù naêng löïc tröø heát khoå. Vì vaäy Ñöùc Theá Toân ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: Thaùnh ñaïo coù naêng löïc dieät moïi noãi khoå cuûa thaân ñôøi sau. Bôûi vì caùc loaïi nhaân duyeân nhö vaäy, cho neân Ñöùc Theá Toân chæ noùi höôùng veà Khoå-Dieät-Ñaïo, maø khoâng noùi laø höôùng veà Taäp-Dieät-Ñaïo.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 78 487

Hoûi: Vì sao Ñöùc Theá Toân tröôùc tieân noùi veà khoå ñeá, cho ñeán cuoái cuøng thì noùi ñeán Ñaïo ñeá? Ñaùp: Bôûi vì tuøy thuaän vaên töø cho neân ñöa ra caùch noùi naøy, nghóa laø ñöa ra caùch noùi naøy: Vaên töø tuøy thuaän. Laïi nöõa, neáu ñöa ra caùch noùi naøy thì tuøy thuaän ngöôøi noùi-ngöôøi tieáp nhaän-ngöôøi giöõ gìn, chöù khoâng phaûi laø theo thöù töï naøo khaùc. Laïi nöõa, döïa vaøo luùc Hieän quaùn cho neân ñöa ra caùch noùi naøy. Ng- hóa laø phaùp theo thöù töï toùm löôïc coù ba loaïi: 1. Theo thöù töï sinh khôûi. 2. Theo thöù töï deã noùi. 3. Theo thöù töï Hieän quaùn. Theo thöù töï sinh khôûi, ñoù laø boán Nieäm truù-boán Tónh löï-boán voâ Saéc... caùc sö Du-giaø tröôùc tieân khôûi leân Thaân nieäm truù, cho neân noùi tröôùc; cho ñeán cuoái cuøng khôûi leân Phaùp nieäm truù, cho neân noùi sau. Tónh löï-Voâ Saéc noùi roäng ra cuõng nhö vaäy. Theo thöù töï seõ noùi, ñoù laø boán Chaùnh thaéng-boán Thaàn tuùc-naêm Caên-naêm Löïc-baûy Giaùc chi-taùm Ñaïo chi... tuy boán Chaùnh thaéng cuøng luùc maø coù, nhöng seõ noùi cho neân tröôùc noùi ñoaïn aùc sau noùi tu thieän; ôû trong ñoaïn aùc, tröôùc noùi ñeán ñoaïn aùc ñaõ sinh, sau noùi ñeán ngaên chaën aùc chöa sinh; ôû trong tu thieän, tröôùc noùi ñeán phaùt khôûi thieän chöa sinh, sau noùi ñeán taêng theâm thieän ñaõ sinh. Hoaëc ñöa ra caùch noùi naøy: Ngoân töø thuaän tieän, boán Thaàn tuùc... noùi roäng ra cuõng nhö vaäy. Theo thöù töï Hieän quaùn, ñoù laø boán Thaùnh ñeá. Caùc sö Du-giaø ôû phaàn vò Hieän quaùn, tröôùc laø Hieän quaùn veà Khoå, cho neân Ñöùc Phaät noùi tröôùc; tieáp laø Hieän quaùn veà taäp, cho neân Ñöùc Phaät noùi tieáp theo; tieáp laø Hieän quaùn veà Dieät, cho neân Ñöùc Phaät noùi tieáp theo; sau cuøng Hieän quaùn veà Ñaïo, cho neân Ñöùc Phaät noùi sau cuøng. Hoûi: Nhôø vaøo luaän maø phaùt sinh luaän, taïi sao luùc haønh giaû tieán vaøo Hieän quaùn, tröôùc laø Hieän quaùn veà Khoå cho ñeán cuoái cuøng Hieän quaùn veà Ñaïo? Ñaùp: Bôûi vì döïa vaøo thoâ-teá nghóa laø trong boán Ñeá thì khoå ñeá laø thoâ thieån nhaát cho neân Hieän quaùn tröôùc heát, daàn daàn cho ñeán Ñaïo ñeá laø vi teá nhaát cho neân Hieän quaùn sau cuøng; nhö luùc hoïc caùch baén, tröôùc laø nhaém baén vaät to deã thaáy, daàn daàn cho ñeán coù theå nhaém baén ñaàu sôïi loâng. Laïi nöõa, vì meâ muoäi maø ngu veà Khoå coù theå giöõ laáy meâ muoäi maø ngu veà Taäp, cho ñeán meâ muoäi maø ngu veà Dieät coù theå

giöõ laáy meâ muoäi maø ngu veà Ñaïo. Neáu chöa loaïi tröø meâ muoäi vì ngu veà Khoå thì roát cuoäc khoâng coù theå loaïi tröø meâ muoäi vì ngu veà Taäp, cho ñeán neáu chöa loaïi tröø meâ muoäi vì ngu Dieät thì roát cuoäc khoâng coù theå loaïi tröø meâ muoäi vì ngu

veà Ñaïo, cho neân tröôùc Hieän quaùn veà Khoå cho ñeán cuoái cuøng Hieän quaùn veà Ñaïo. Laïi nöõa, vì meâ muoäi maø ngu veà Khoå coù theå daãn ñeá meâ muoäi maø ngu veà Taäp, cho ñeán meâ muoäi maø ngu veà Dieät coù theå daãn ñeán meâ muoäi maø ngu veà Ñaïo. Neáu chöa ngaên chaën meâ muoäi vì ngu veà Khoå thì chaéc chaén khoâng coù theå ngaên chaïn meâ muoäi vì ngu veà taäp, cho ñeán neáu chöa ngaên chaën meâ muoäi vì ngu veà Dieät thì chaéc chaén khoâng coù theå ngaên chaën meâ muoäi vì ngu veà Ñaïo, cho neân tröôùc Hieän quaùn veà Khoå cho ñeán cuoái cuøng Hieän quaùn veà Ñaïo. Laïi nöõa, vì quaùn Khoå ñeá coù naêng löïc daãn ñeán quaùn Taäp ñeá, cho ñeán quaùn Dieät ñeá coù naêng löïc daãn ñeán quaùn Ñaïo ñeá. Neáu chöa khôûi quaùn Khoå ñeá thì chaéc chaén khoâng coù theå khôûi quaùn Taäp ñeá, cho ñeán neáu chöa khôûi quaùn Dieät ñeá thì chaéc chaén khoâng coù theå khôûi quaùn Ñaïo ñeá, cho neân tröôùc Hieän quaùn veà Khoå cho ñeán cuoái cuøng Hieän quaùn veà Ñaïo. Laïi nöõa, vì quaùn Khoå ñeá laø quaùn taäp ñeá, bôûi vì con ñöôøng ban ñaàu laø do ñaàu moái coù theå laøm Sinh-Duyeân-taäp khôûi, cho ñeán quaùn Dieät ñeá laø quaùn Ñaïo ñeá, bôûi vì con ñöôøng ban ñaàu laø do ñaàu moái coù theå laøm Sinh-Duyeân-taäp khôûi. Neáu chöa khôûi quaùn Khoå ñeá thì chaéc chaén khoâng coù theå khôûi quaùn Taäp ñeá, cho ñeán neáu chöa khôûi quaùn Dieät ñeá thì chaéc chaén khoâng coù theå khôûi quaùn Ñaïo ñeá, cho neân tröôùc Hieän quaùn veà Khoå cho ñeán cuoái cuøng Hieän quaùn veà Ñaïo. Laïi nöõa, quaùn khoå ñeá laø gia hanh-laø cöûa ngoõ nöông töïa-laø nôi döøng chaân cuûa quaùn Taäp ñeá, cho ñeán quaùn Dieät ñeá laø gia haïnh-laø cöûa ngoõ nöông töïa-laø nôi döøng chaân cuûa quaùn Ñaïo ñeá. Neáu chöa khôûi quaùn khoå ñeá thì chaéc chaén khoâng coù theå khôûi quaùn Taäp ñeá, cho ñeán chöa khôûi quaùn Dieät ñeá thì chaéc chaén khoâng coù theå khôûi quaùn Ñaïo ñeá, cho neân tröôùc Hieän quaùn veà Khoå cho ñeán cuoái cuøng Hieän quaùn veà Ñaïo. Hieáp Toân giaû noùi: “Haønh giaû tu quaùn bieát naêm Thuû uaån nhö beänh taät-nhö ung nhoït-nhö muõi teân..., roài, tieáp theo caàu tìm nhaân cuûa noù maø bieát laø Taäp ñeá, tieáp theo caàu tìm nôi khoâng coù thì bieát laø Dieät ñeá, sau cuøng tìm caùch ñoái trò thì bieát laø Ñaïo ñeá. Nhö thaân ngöôøi yeáu ñuoái gaëp phaûi nhöõng beänh taät, bò khoå ñau böùc baùch lieøn daáy leân nghó raèng: Caùc beänh taät naøy cuûa mình do ñaâu maø sinh ra? Bieát laø do phong-nhieät-ñaøm daõi. Laïi daáy nghó theá naøy: laøm sao coù theå chöõa laønh? Bieát laø luùc tröø heát. Laïi daáy leân nghó theá naøy: Laøm sao coù theå chöõa laønh? Bieát laø luùc tröø heát. Laïi daáy leân nghó theá naøy: Nhôø vaøo ñaâu maø seõ chöõa laønh? Bieát laø uoáng caùc loaïi thuoác. Bôûi vì nhaân duyeân naøy cho neân tröôùc Hieän quaùn veà khoå,

cho ñeán cuoái cuøng Hieän quaùn veà Ñaïo. Laïi nöõa, haønh giaû tu quaùn bieát naêm Thuû uaån coù nhieàu nhöõng sai laàm tai hoïa, tieáp ño caàu tìm nhaân cuûa noù, tieáp theo caàu tìm caùch dieät tröø noù, sau cuøng tìm caùch ñoái trò. Nhö ngöôøi coù con chuyeån moân ñi troäm cöôùp daáy leân nghó nhö vaäy: Con mình vì ai maø laøm ñieàu xaáu xa naøy? Bieát laø vì baïn beø xaáu xa. Laïi daáy leân nghó nhö vaäy: Ñieàu xaáu xa maø con ñaõ laøm luùc naøo seõ döøng laïi? Bieát laø luùc ñieàu phuïc toát laønh. Laïi daáy leân nghó nhö vaäy: Ai khieán cho con ñieàu phuïc toát laønh? Bieát laø nhôø vaøo baïn beø toát laønh. Bôûi vì nhaân duyeân naøy cho neân tröôùc Hieän quaùn veà khoå, cho ñeán cuoái cuøng Hieän quaùn veà Ñaïo". Hoûi: Nhaân tröôùc-quaû sau tuøy thuaän theo thöù töï, taïi sao haønh giaû Hieän quaùn veà Khoå tröôùc-Hieän quaùn veà taäp sau? Ñaùp: Bôûi vì thuaän theo thöù töï bieát Khoå-ñoaïn taäp. Hoûi: Bieát Khoå-ñoaïn Taäp thuaän theo thöù töï naøo? Ñaùp: Ñaây laø thuaän theo thöù töï chaët caây cuûa theá gian. Nghóa laø ngöôøi chaët caây thì tröôùc phaûi chaët nhöõng caønh nhaùnh, roài sau ñoù môùi ñaøo baät goác caây. Chaët caây sinh töû theo thöù töï cuõng nhö vaäy, tröôùc phaûi bieát Khoå thì gioáng nhö chaët nhöõng caønh caây, sau môùi ñoaïn Taäp thì gioáng nhö ñaøo baät goác caây. Hoûi: Tröôùc laø Ñaïo-sau laø Dieät tuøy thuaän theo thöù töï, taïi sao haønh giaû tröôùc laø Hieän quaùn vaø Dieät-sau laø Hieän quaùn veà Ñaïo? Ñaùp: Bôûi vì thuaän theo thöù töï chöùng Dieät-tu ñaïo. Hoûi: Chöùng Dieät-tu Ñaïo thuaän theo thöù töï naøo? Ñaùp: Ñaây laø thuaän theo thöù töï thuï ñoäng höôùng veà-chuû ñoäng höôùng veà (sôû thuù-naêng thuù). Neáu tröôùc laø noùi tu Ñaïo-sau môùi noùi chöùng Dieät, thì khoâng bieát ñaïo naøy laø ñaïo gì? Neáu tröôùc noùi chöùng Dieät-sau noùi veà tu Ñaïo, thì bieát roõ ñaïo naøy ñaïo höôùng veà dieät. Nhö coù ngöôøi hoûi ngöôøi khaùc: haõy chæ roõ ñöôøng ñi giuùp toâi! Ngöôøi ra hoûi vaën laïi: OÂng hoûi ñöôøng naøo? Ngöôøi aáy traû lôøi raèng: Hoûi ñöôøng ñeán khu thaønh aáy. Ngöôøi ta lieàn traû lôøi raèng: Ñaây laø ñöôøng ñeán nôi ñoù. Tröôùc noùi veà chöùng Dieät-sau noùi ñeán tu Ñaïo, neân bieát cuõng nhö vaäy, bôûi vì thuaän theo thöù töï ñöa ra Dieät neâu roõ Ñaïo. Laïi nöõa, caùc sö Du-giaø tröôùc laø duøng duyeân ñaïo cuûa ba Ñeá ñeå ñoaïn tröø meâ muoäi vì ngu ba Ñeá, sau laø duøng duyeân ñoï cuûa Ñaïo ñeá ñeå ñoaïn tröø meâ muoäi vì ngu Ñaïo ñeá, cho neân tröôùc Hieän quaùn veà Dieät-sau môùi Hieän quaùn veà Ñaïo. Ví nhö coù ngöôøi tröôùc nhìn khuoân maët ngöôøi khaùc maø bieát xaáu-ñeïp, sau muoán bieát khuoân maët cuûa mình xaáu-ñeïp theá naøo, cho neân laáy göông ñeå soi maët mình. Bôûi vì nhaân duyeân naøy, cho neân tröôùc Hieän quaùn veà Dieät-sau Hieän quaùn veà Ñaïo.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 78 490

Hoûi: Luùc Hieän quaùn veà Ñeá laø quaùn töï töôùng hay laø quaùn coïng töôùng? Giaû söû nhö vaäy thì coù gì sai? Caû hai ñeàu coù sai laàm. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì neáu quaùn töï töôùng thì töï töôùng cuûa caùc phaùp sai bieät voâ bieân, seõ khoâng coù ngöôøi naøo quaùn Ñeá ñöôïc cöùu caùnh; maø töï töôùng cuûa ñòa sai bieät voâ bieân, quaùn chöa cuøng taän thì ñaõ maïng chung, huoán hoà laïi coù theå quaùn töï töôùng cuûa caùc phaùp khaùc hay sao? Neáu quaùn coïng huoáng hoà laïi coù theå quaùn töï töôùng cuûa caùc phaùp khaùc hay sao? Neáu quaùn coïng töôùng

thì taïi sao boán Ñeá khoâng laäp töùc Hieän quaùn, laïi ôû luùc naøo duøng trí nhö thaät ñeå quaùn töï töôùng cuûa Ñeá? Ñoái vôùi töï töôùng cuûa Ñeá, neáu khoâng coù theá quaùn saùt thì taïi sao goïi laø Hieän quaùn veà Ñeá? Ñaùp: Neân ñöa ra caùch noùi naøy: Quaùn saùt ñoái vôùi coïng töôùng. Hoûi: taïi sao boán Ñeá khoâng laäp töùc Hieän quaùn? Ñaùp: Luùc Hieän quaùn veà Ñeá, tuy quaùn coïng töôùng maø khoâng Hieän quaùn taát caû coïng töôùng, nghóa laø chæ Hieän quaùn phaàn phaàn ít cuûa coïng töôùng, nhöng töï töôùng-coïng töôùng sai bieät voâ bieân, vaø ñaïi chuûng Ñòa cuõng goïi laø töï töôùng, cuõng goïi laø coïng töôùng. Goïi laø töï töôùng, nghóa laø ñoái vôùi ba ñaïi chuùng. Goïi laø coïng töôùng, nghóa laø taát caû Ñòa giôùi ñeàu coù töôùng cöùng. Ñaïi chuûng taïo saéc hôïp laïi thaønh Saéc uaån. Nhö vaäy Saéc uaån cuõng goïi laø töï töôùng cöùng. Ñaïi chuûng taïo saéc hôïp laïi thaønh saéc uaån. Nhö vaäy Saéc uaån cuõng goïi laø töï töôùng, cuõng goïi laø coïng töôùng. Goïi laø töï töôùng hì ñoái vôùi boán Uaån khaùc. Goïi laø coïng töôùng thì caùc Saéc ñeàu coù töôùng thay ñoåi vaø ngaên ngaïi. Chính laø naêm Thuû uaån hôïp laïi thaønh khoå ñeá. Nhö vaäy Khoå ñeá cuõng goïi laø töï töôùng, cuõng goïi laø coïng töôùng. Goïi laø töï töôùng thì ñoái vôùi ba Ñeá khaùc. Goïi laø coïng töôùng thì caùc Uaån ñeàu coù töôùng böùc baùch. Tö duy nhö vaäy cuøng chung töôùng böùc baùch, töùc laø tö duy veà töôùng khoå vaø töôùng Voâ thöôøng-khoâng-Voâ ngaõ, cuõng ñaõ goïi laø Hieän quaùn veà Khoå ñeá. Nhö vaäy, Hieän quaùn neáu ñoái vôùi caùc Ñeá thì goïi laø quaùn töï töôùng, neáu ñoái vôùi caùc Uaûn thì goïi laø quaùn coïng töôùng. Bôûi vì ñoái vôùi caùc Uaån thì goïi laø quaùn coïng töôùng, cho neân luùc Hieän quaùn goïi laø quaùn coïng töôùng. Bôûi vì ñoái vôùi caùc Ñeá thì goïi laø quaùn töï töôùng, cho neân ñoái vôùi boán Ñeá khoâng laäp töùc Hieän quaùn. Laïi nöõa, moät Ñeá khoâng phaûi laø boán, boán Ñeá khoâng phaûi laø moät, cho neân ñoái vôùi boán ñeá khoâng laäp töùc Hieän quaùn. Laïi nöõa, moät haønh töôùng khoâng phaûi laø boán, boán haønh töôùng khoâng phaûi laø moät, cho neân ñoái vôùi boán Ñeá khoâng laäp töùc hieän quaùn. Laïi nöõa, töôùng höõu laäu-voâ laäu ñeàu sai bieät, cho neân ñoái vôùi boán Ñeá khoâng laäp töùc Hieän quaùn. Laïi nöõa, töôùng höõu vi-voâ vi ñeàu sai bieät, cho neân ñoái vôùi boán Ñeá khoâng laäp töùc hieän quaùn. Laïi nöõa, nhaân-quaû sôû chöùng-naêng chöùng ñeàu sai khaùc, cho

neân ñoái vôùi boán Ñeá khoâng laäp töùc Hieän quaùn. Laïi nöõa, bôûi vì boán Thaùnh ñeá, hoaëc laø töôùng coù khaùc, hoaëc taùnh töôùng khaùc nhau, cho neân khoâng coù nghóa laäp töùc Hieän quaùn cuøng moät luùc. Laïi nöõa, caên naêng giaùc-sôû giaùc vaø nghóa cuûa caên, haønh töôùng sôû duyeân-caûnh vaø töôùng coù caûnh ñeàu coù sai khaùc, cho neân ñoái vôùi boán Ñeá khoâng laäp töùc Hieän quaùn. Laïi nöõa, ñoái vôùi moãi moät Ñeá haõy coøn khoâng laäp töùc quaùn saùt, huoáng laø coù boán Ñeá laäp töùc quaùn saùt cuøng moät luùc hay sao? Nghóa laø phaàn vò Hieän quaùn, tröôùc heát quaùn rieâng bieät veà Khoå cuûa coõi Duïc, sau ñoù quaùn keát hôïp veà Khoå cuûa coõi saéc-voâ Saéc; tröôùc heát quaùn rieâng bieät veà Taäp cuûa coõi Duïc, sau ñoù quaùn keát hôïp veà Taäp cuûa coõi saéc-Voâ Saéc; tröôùc heát quaùn rieâng bieät veà Dieät cuûa Coõi Duïc, sau ñoù quaùn keát hôïp veà

Dieät cuûa coõi saéc-voâ Saéc; tröôùc heát quaùn rieâng bieät veà Ñaïo cuûa coõi Duïc, sau ñoù quaùn keát hôïp veà Ñaïo cuûa coõi saéc-voâ Saéc. Vì vaäy, khoâng coù nghóa laäp töùc quaùn saùt boán Thaùnh ñeá. Hoûi: Nhôø vaøo luaän maø phaùt sinh luaän, taïi sao haønh giaû tröôùc heát quaùn rieâng bieät veà Khoå cuûa coõi Duïc, sau ñoù quaùn keát hôïp veà Khoå cuûa coõi saéc-Voâ Saéc? Ñaùp: Döïa vaøo töôùng thoâ-teá maø daáy khôûi Hieän quaùn, Khoå cuûa coõi Duïc thoâ thieån cho neân Hieän quaùn tröôùc, Khoå cuûa coõi saéc-Voâ Saéc vi teá cho neân Hieän quaùn sau. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì khoå cuûa coõi saéc thoâ thieån phaûi hieän quaùn tröôùc, khoå cuûa coõi Voâ Saéc vi teá neân Hieän quaùn sau, taïi sao trong moät luùc maø quaùn veà Khoå cuûa hai coõi? Ñaùp: Bôûi vì cuøng laø ñòa cuûa Ñònh, thaâu nhieáp cho neân hôïp laïi Hieän quaùn, nghóa laø Khoå cuûa coõi Duïc khoâng phaûi laø ñòa cuûa Ñònh thaâu nhieáp cho neân tröôùc phaûi quaùn rieâng bieät, Khoå cuûa coõi Saéc-voâ Saéc cuøng laø ñòa cuûa Ñònh thaâu nhieáp cho neân sau môùi quaùn keát hôïp. Laïi nöõa, Khoå cuûa coõi Duïc cuøng vôùi thaân ñeàu hieän haønh chaáp thoï, cho neân tröôùc phaûi quaùn rieâng bieät; Khoå cuûa coõi saéc-voâ Saéc khoâng cuøng vôùi thaân, ñeàu khoâng phaûi laø hieän haønh chaáp thoï, cho neân sau môùi quaùn keát hôïp. Laïi nöõa, khoå cuûa coõi Duïc ñang laø caên beänh böùc baùch, nhö mang gaùnh naëng cho neân tröôùc phaûi quaùn rieâng bieät; Khoå cuûa coõi saéc-voâ Saéc, khoâng phaûi laø caên beänh ñang böùc baùch nhö mang gaùnh naëng, cho neân sau môùi quaùn keát hôïp. Laïi nöõa, Khoå cuõa coõi Duïc ñang naõo haïi haønh giaû, nhö oaùn ñòch hieän roõ, cho neân tröôùc phaûi quaùn rieâng bieät; Khoå cuûa coõi saéc-voâ Saéc, khoâng phaûi laø ñang naõo haïi haønh giaû nhö oaùn ñòch hieän roõ, cho neân sau

môùi quaùn keát hôïp. Laïi nöõa, Khoå cuûa coõi Duïc laø gaàn, cho neân tröôùc phaûi quaùn rieâng bieät; khoå cuûa coõi saéc-Voâ Saéc laø xa, cho neân sau môùi quaùn keát hôïp. Nhö gaàn-xa, nhö vaäy böùc baùch gaàn beân caïnh-khoâng phaûi laø böùc baùch gaàn beân caïnh, hoøa hôïp-khoâng phaûi laø hoøa hôïp, chuùng ñoàng phaàn cuûa thaân naøy-chuùng ñoàng phaàn cuûa thaân khaùc, neân bieát cuõng nhö theá. Laïi nöõa, Khoå cuûa coõi Duïc hieän thaáy, cho neân tröôùc phaûi quaùn rieâng bieät; Khoå cuûa coõi saéc-voâ Saéc khoâng hieän thaáy, cho neân sau môùi quaùn keát hôïp. Hoûi: Tieán vaøo phaàn vò Hieän quaùn, ñoái vôùi Khoå cuûa coõi Saéc-voâ Saéc, neáu khoâng hieän thaáy thì taïi sao laø Hieän quaùn? Ñaùp: Hieän thaáy coù hai loaïi: 1. Hieän thaáy chaáp thoï. 2. Hieän thaáy lìa nhieãm. Tieán vaøo phaàn vò Hieän quaùn, ñoái vôùi khoå cuûa coõi Duïc coù ñuû hai loaïi hieän thaáy, cho neân goïi laø Hieän quaùn; ñoái vôùi Khoå cuûa coõi Saéc-voâ Saéc chæ coù hieän thaáy lìa nhieãm, cho neân goïi laø Hieän quaùn. Nhö ngöôøi buoân baùn coù hai gaùnh haøng hoùa: 1. Töï mình gaùnh. 2. Thueâ ngöôøi khaùc gaùnh. Haøng hoùa töï mình gaùnh coù ñuû hai loaïi hieän thaáy: 1. Hieän thaáy maø bieát naëng. 2. Hieän thaáy maø bieát haøng hoùa. Thueâ ngöôøi khaùc gaùnh thì chæ coù moät loaïi hieän thaáy, ñoù laø hieän thaáy maø bieát haøng hoùa. Laïi nöõa, Khoå cuûa coõi Duïc coù ba loaïi laø thieän-baát thieän-voâ kyù, cho neân tröôùc phaûi quaùn rieâng bieät; Khoå cuûa coõi

saéc-voâ Saéc chæ coù hai loaïi laø thieän-voâ kyù, cho neân sau môùi quaùn keát hôïp. Laïi nöõa, haønh giaû thaønh töïu taùnh dò sinh cuûa coõi Duïc, cho neân tröôùc phaûi quaùn rieâng bieät veà Khoå cuûa coõi Duïc; khoâng thaønh töïu taùnh dò sinh cuûa coõi saéc-voâ Saéc, cho neân sau môùi quaùn keát hôïp veà khoå cuûa coõi saéc-voâ Saéc. Nghóa laø phaùp caàn phaûi nhö vaäy, neáu thaønh töïu taùnh dò sinh cuûa coõi naøy, thì tröôùc tieân quaùn veà Khoå cuûa coõi naøy. Laïi nöõa, ñoái vôùi Khoå cuûa coõi Duïc, tröôùc ñaõ daáy khôûi phæ baùng, cho neân tröôùc phaûi Hieän quaùn rieâng bieät maø phaùt sinh nieàm tin; ñoái vôùi Khoå cuûa coõi saéc-voâ Saéc sau môùi daáy khôûi phæ baùng, cho neân sau ñoù Hieän quaùn keát hôïp maø phaùt sinh nieàm tin. Bôûi vì caùc loaïi nhaân duyeân nhö vaäy, cho neân tröôùc laø quaùn rieâng

bieät veà khoå cuûa coõi Duïc, sau môùi quaùn keát hôïp veà Khoå cuûa coõi saéc-Voâ Saéc. Hieän quaùn veà ba Ñeá döïa theo ñaây neân bieát! Hoûi: neáu duøng coïng töôùng ñeå Hieän quaùn veà Ñeá, thì laïi ôû luùc naøo duøng trí nhö thaät ñeå quaùn töï töôùng cuûa Ñeá? Ñoái vôùi töï töôùng cuûa Ñeá, neáu khoâng coù theå quaùn saùt thì taïi sao laø Hieän quaùn veà Ñeá? Ñaùp: Khoâng phaøi laø trí nhö thaät ñoá vôùi caùc töï töôùng, duøng töï töôùng ñeå quaùn thì goïi laø Hieän quaùn veà Ñeá, maø trí nhö thaät ñoái vôùi caùc tyø kheo ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: töï töôùng, duøng coïng töôùng ñeå quaùn thì goïi laø Hieän quaùn veà Ñeá. Laïi nöõa, khoâng bieát gì ñoái vôùi töï töôùng-coïng töôùng cuûa Ñeá, luùc hieän quaùn veà Ñeá thì taát caû laäp töùc ñoaïn heát, tuy quaùn coïng töôùng maø cuõng coù theå goïi laø nhö thaät Hieän quaùn veà töï töôùng cuûa caùc Ñeá. Laïi nöõa, Khoå-Voâ thöôøng,,, goïi laø töï töôùng cuûa Ñeá, phaùp naøy ñoái vôùi caùc Uaån thì goïi laø coïng töôùng, cho neân ñoái vôùi caùc Ñeá luùc quaùn veà Khoå..., thì goïi laø Hieän quaùn veà töï töôùng-coïng töôùng. Töï töôùng cuûa caùc Uaån sai bieät voâ beân, quaùn saùt veà töï töôùng aáy thì khoâng coù theå ñoaïn caùc phieàn naõo, cho neân phaàn vò Hieän quaùn khoâng quaùn saùt rieâng bieät veà töï töôùng. Hoûi: Luùc tieán vaøo Hieän quaùn thì ñaõ quaùn toång quaùt veà Uaån, taïi sao khoâng quaùn toång quaùt ñoái vôùi Ñeá? Ñaùp: Luùc tieán vaøo Hieän quaùn thì quaùn veà lyù cuûa boán Ñeá, ñoaïn tröø phieàn naõo meâ muoäi veà töôùng rieâng bieät boán Ñeá, khoâng coù moät phieàn naõo meâ muoäi toång quaùt veà boán Ñeá, cho neân Hieän quaùn toång quaùt ñoái vôùi boán Ñeá. ÔÛ trong caùc Uaån coù meâ hoaëc toång quaùt, cho neân ñoái vôùi caùc Uaån coù theå Hieän quaùn toång quaùt. Vaû laïi, töï töôùng cuûa Uaån khoâng phaûi laø lyù cuûa caùc Ñeá, töø voâ thæ ñaõ roõ raøng cho neân khoâng trôû laïi quaùn töï töôùng cuûa boán Ñeá, töø voâ thæ chöa roõ raøng cho neân nay ñoái vôùi ñieàu ñoù caàn phaûi Hieän quaùn rieâng bieät.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.